

Näyttötutkinnon perusteet

**HIEROJAN
AMMATTITUTKINTO
2005**

© Opetushallitus 2005

Taitto: Pirjo Hilkku

Painopaikka: Edita Prima Oy

Helsinki, 2005

ISBN 952-13-2597-6 (nid.)

ISBN 952-13-2598-4 (pdf)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNO 33/011/2005

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

PÄIVÄMÄÄRÄ **28.10.2005**

Voimassaoloaika
15.12.2005 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
Määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998 13 § 2 mom
A 812/1998 1 § 1 mom

Kumoo määräyksen nro **47/011/1999**
Muuttaa määräystä nro

HIEROJAN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallituksen johtokunta on päättänyt hierojan ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 15.12.2005 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusmalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja

Kirsi Lindroos

Opetusneuvos

Soila Nordström

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
	1 § Näyttötutkinnot	7
	2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
	3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	7
2	Luku	
	HIEROJAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	9
	1 § Tutkinnon osat	9
3	Luku	
	HIEROJAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	10
	1 § Hierojan ammatin perusteet	10
	a) Ammattitaitovaatimukset	10
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	10
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	12
	2 § Hierojan työmenetelmät	13
	a) Ammattitaitovaatimukset	13
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	13
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	18
	3 § Hieronta hoitotapahtumana	19
	a) Ammattitaitovaatimukset	19
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	19
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	26
	4 § Hieroja yrittäjänä	27
	a) Ammattitaitovaatimukset	27
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	27
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	30
Liite	Hierojan ammattitutkinnon suorittaneen työalan ja työn kuvaus	31

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § Näyttötutkinnot

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että osaaminen voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot rakentuvat itsenäisistä osista. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittämistarpeista johdetuista prosesseista ja tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallinen ja tiedollinen yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdyntyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammatin pätevyyden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on osaaminen, jonka katsotaan parhaiten sopivan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintaitojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näyttöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arvioin-

tikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla työn tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman aito. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatinhallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota. Huomio tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Arvioinnin kohteet ja kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

HIEROJAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

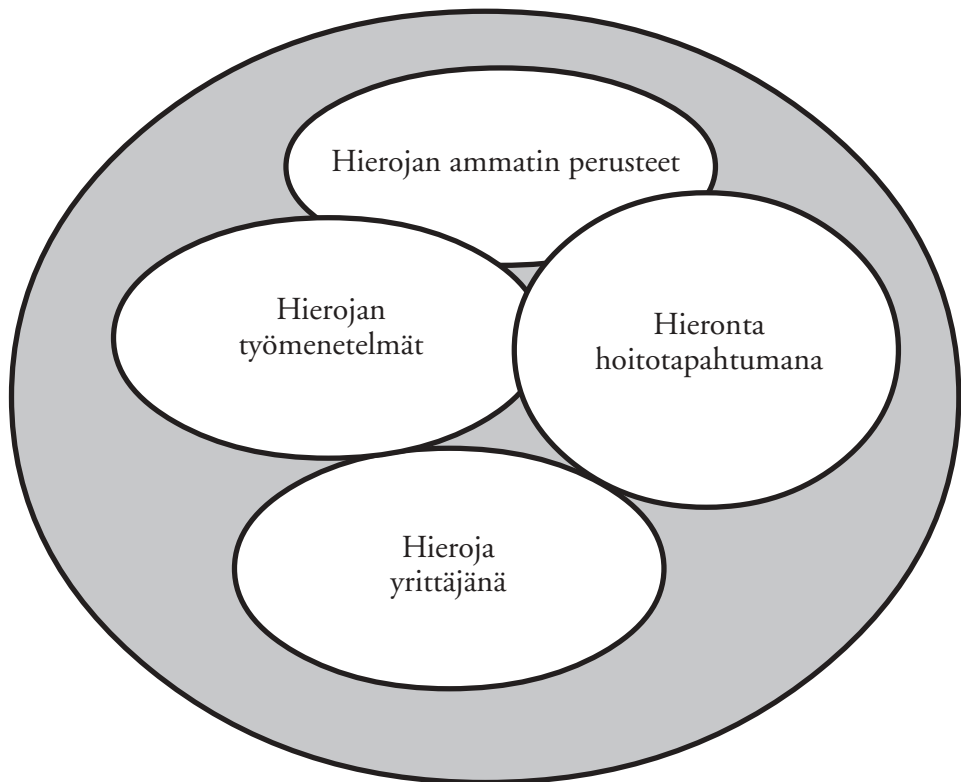
1 § Tutkinnon osat

Hierojan ammattitutkinto muodostuu neljästä pakollisesta osasta. Tutkinnon osien 1 (Hierojan ammatin perusteet) ja 2 (Hierojan työmenetelmät) on oltava hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan 3 (Hieronta hoitotapahtumana) suorittamista. Tutkinnon osien suoritusjärjestyksellä pyritään ensisijaisesti takaamaan hoitotyössä vaadittava asiakkaiden turvallisuus.

Tutkinto on valmis, kun kaikki tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

Tutkinnon osat ovat

1. Hierojan ammatin perusteet
2. Hierojan työmenetelmät
3. Hieronta hoitotapahtumana
4. Hieroja yrittäjänä.

Kuva 1. Hierojan ammattitutkinnon osat.

3 Luku

HIEROJAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

Hierojan ammattitutkinnon ammattitaitovaatimusten ja kriteereiden tason kuvaamisessa on käytetty nousevaa porrastusta: tietää, tuntee, osaa, ymmärtää, hallitsee.

1 § Hierojan ammatin perusteet

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja tuntee sosiaali- ja terveysalan eettiset periaatteet.	<p>Sosiaali- ja terveysalan eettisten periaatteiden tunteminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• tuntee Valtakunnallisen terveydenhuollon eettisen neuvottelukunnan (ETENE) antamat terveysalan eettiset suositukset• tuntee sosiaalialan eettiset periaatteet. <p>Hierojan työn eettisten periaatteiden tunteminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• osaa perustellusti kuvata hierojan työtä ohjaavia eettisiä periaatteita• ymmärtää näiden eettisten periaatteiden merkityksen hierojan työssä.
Tutkinnon suorittaja tuntee hierojan työtä koskevien lakien, säädösten, ohjeiden ja suositusten keskeisen sisällön ja merkityksen omalle työlleen.	<p>Hierojan työtä ohjaavien lakien ja säädösten tunteminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• tuntee seuraavien säädösten merkityksen siltä osin kuin ne koskevat hierojan työtä<ul style="list-style-type: none">– laki (559/94) ja asetus (564/94) terveydenhuollon ammattihenkilöistä– potilasmääräyslaki (585/86)– laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/92) ja– laki (1074/92) ja asetus (1121/92) terveydenhuollon oikeusturvakeskuksesta

	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää lakien, säädösten ja suositusten merkityksen hierojan työlle • osaa seurata hierojan toimintaa ohjaavien lakien ja säädösten muutoksia kansallisella tasolla.
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee sosiaali-, terveys-, liikunta- ja kuntoutusalan toimintaympäristöjä sekä niissä toimivien asiantuntijoiden toimi- ja tehtäväalueita.</p>	<p>Sosiaali-, terveys-, liikunta- ja kuntoutusalan toimintaympäristön tunteminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kuvata pääpiirteissään julkisen ja yksityisen sektorin palvelujärjestelmät. <p>Sosiaali-, terveys-, liikunta- ja kuntoutusalan asiantuntijoiden toimi- ja tehtäväalueiden tunteminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kuvata hierojan aseman ja toimenkuvan sosiaali-, terveys- sekä kuntoutusalan toimintaympäristöissä • osaa kuvata hierojan kannalta keskeisimpien asiantuntijoiden tehtäväalueet ja keskeisimmät yhteistyötahot (lääkäri, fysioterapeutti, kuntohoitaja, jalkaterapeutti, toimintaterapeutti, apuneuvo-tekniikka, koulutetut kiropraktikko, naprapaatti ja osteopaatti) • ymmärtää hierojan toimi-, vastuu- ja tehtäväalueen sosiaali-, terveys-, liikunta- ja kuntoutusalalla.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida omaa osaamistaan ja kehittää omaa ammattitaitoaan.</p>	<p>Oman ammattitaidon arviointi ja kehittämistarpeiden tunnistaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida hierojan ammatin perusteiden tuntemustaan realistisesti • osaa määritellä omia kehittämistarpeitaan ja suunnitella kehittymistään sen pohjalta • tuntee laatutyön käsitteen ja sen

	<p>merkityksen hierojan työn kehittämisen lähtökohtana.</p> <p>Palautteen vastaanottaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa vastaanottaa palautetta ammatillisesti • ymmärtää palautteen merkityksen ammattitaitonsa kehittämiseksi. <p>Tiedonhankinta- ja käsittelytaidot oman ammattitaidon kehittämisessä Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa hankkia oman alansa tietoa käyttäen erilaisia tietolähteitä • osaa arvioida kriittisesti tiedon lähteitä ja käyttöarvoa hieronta-työssä • osaa käyttää tekstinkäsittelyohjelmaa, sähköpostia ja Internetiä tiedon hankintaan, käsittelyyn ja jakamiseen.
--	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Hierojan ammatin perusteet -tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan henkilökohtaisen näyttösuunnitelman mukaisesti, näyttöjen järjestämissuunnitelmassa esitetyin ja tutkintotoimikunnan hyväksymin tavoin. Ammattitaidon osoittamisessa voidaan käyttää kirjallisia tuotoksia, projektitöitä, suullisia perusteluja sekä niiden erilaisia yhdistelmiä. Arviointi toteutetaan kolmikantaisesti työelämän sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

2 § Hierojan työmenetelmät

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja hallitsee hierontatilan järjestämisen.	Hierontatilan valmistelu Tutkinnonsuorittaja <ul style="list-style-type: none">• osaa varata käyttöönsä tarvittavat välineet ja hieronta-aineet• osaa järjestellä hoitotilan, tarvitsemansa välineet ja aineet oman työskentelyergonomiansa kannalta järkevästi• osaa huomioida hoitotilan järjestämisessä asiakkaan viihtymisen ja turvallisuuden.
Tutkinnon suorittaja hallitsee aseptisen ja hygieenisen työskentelytavan.	Aseptiikan merkityksen ymmärtäminen Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• ymmärtää aseptisen työskentelyn periaatteet ja merkityksen hierojan työssä. Henkilökohtainen hygienia Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• osaa huolehtia omasta hygieniastaan ja siisteydestään mm. pukeutumisessa, hiusten huoltamisessa ja korujen käytössä• osaa huolehtia käsiensä ihon ja kynsien kunnosta• osaa pestä kätensä aseptiikan vaatimusten mukaisesti• ymmärtää henkilökohtaisen suojautumisen merkityksen hierojan työssä. Työympäristön puhtaus ja viihtyvyys Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• ymmärtää hoitotilan siisteyden merkityksen osana asiakkaan viihtymistä ja hieronnan kokonaisvaikutusta• osaa huolehtia hoitotilan siisteydestä, hoitopöydän ja hoitovälineiden aseptisestä puhdistuksesta sekä suojauksesta.

<p>Tutkinnon suorittaja osaa huolehtia hierottavan intimiteetin suojaamisesta.</p>	<p>Hierottavan intimiteetin huomioinnin ottaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää hierottavan intimiteetin suojaamisen tärkeyden laaja-alaisesti ja ottaa sen huomioon hierontatilanteessa.
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee hierottavan tutkimisen periaatteet ja osaa käyttää tutkimismenetelmiä.</p>	<p>Tutkimisen merkityksen ymmärtäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää monipuolisen tutkimisen (haastattelu, havainnointi, palpointi) ja esitietojen merkityksen hierontasuunnitelman laatimisessa. <p>Tutkimismenetelmien käyttö Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kerätä hierottavan esitiedot • osaa haastattelemalla selvittää hierottavan nykytilan • osaa havainnoida hierottavan perusasennon, nivelten liikkeitä ja liikkumisen hierontatilanteessa • osaa käyttää käsin tunnustelua (palpointia) ammatillisesti tutkimisen osana ja ymmärtää kosketuksen vaikutuksia tutkimistilanteessa.
<p>Tutkinnon suorittaja hallitsee tuki- ja liikuntaelimestön rakenteellisen ja toiminnallisen anatomian hierojan työssä.</p>	<p>Luu- ja lihasanatomian hallinta Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa nimetä palpoitavissa olevat luut myös latinankielistä terminologiaa käyttäen • osaa kuvata selkärangan luuisen rakenteen • osaa nimetä rankaa ja suurimpia niveliä liikuttavat lihakset ja niiden aikaansaamat liikkeet myös latinankielistä terminologiaa käyttäen • osaa lihasten palpoinnin yhteydessä nimetä lihaksen lähtö- ja kiinnityskohdan • osaa kuvata lihaksen toimintaperiaatteen ja lihastyötavat.

	<p>Nivelanatomian hallinta Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa nimetä raajojen nivelet ja niveltyypit • osaa kuvata raajojen nivelten sekä rangan liikkeet myös latinankielistä terminologiaa käyttäen. <p>Hermoston anatomian tunteminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää ääreishermoston merkityksen lihastoiminnan kannalta • tietää radialis-, ulnaris-, medialis-, femoralis-, ischiadicum- ja facialis-hermojen sijainnin.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa kirjata tutkimisen tulokset.</p>	<p>Kirjaamisen merkityksen ymmärtäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustella kirjaamisen merkityksen. <p>Kirjaamisen sisällöllinen hallinta Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kirjata haastattelulla, havainnoinnilla ja palpoimalla saamansa tutkimisen tulokset asiallisesti ja luotettavasti. <p>Kirjaamisen tekninen hallinta Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kirjata tutkimisen tulokset selkeästi ja ymmärrettävästi siten, että tieto on myöhemmin käytettävissä.
<p>Tutkinnon suorittaja hallitsee pinta- lämpö- ja kylmähoitojen antamisen.</p>	<p>Pintalämpö- ja kylmähoitojen vaikutusten tunteminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää pintalämpöhoitojen fysiologiset vaikutukset, käyttötarkoitukset, käytön rajoitukset ja haitat • tietää kylmähoitojen fysiologiset vaikutukset, käyttötarkoitukset, käytön rajoitukset ja haitat.

	<p>Pintalämpö- ja kylmähoitojen tekninen hallinta Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toteuttaa pintalämpö- ja kylmähoitoja tarkoituksenmukaisesti ja turvallisesti • osaa noudattaa laitteiden käyttö- ja turvallisuusohjeita.
<p>Tutkinnon suorittaja hallitsee hieronnan perusotteet.</p>	<p>Perusotteiden tekninen hallinta Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee hieronnan perusotteet (sively, hankaus, pusertelu, taputukset, ravistelut, täristelyt) teknisesti oikein. <p>Perusotteiden vaikutusten tunteminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää perusotteiden fysiologiset vaikutukset • tietää yleisesti kosketuksen psykologiset vaikutukset • tuntee hieronnassa käytettävien väliaineiden vaikutuksia hierontaotteisiin • ymmärtää hierottavan asennon merkityksen hieronnan kokonaisuutteen kannalta. <p>Perusotteiden soveltaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa soveltaa hierontaotteita eri lihaksiin ja lihasryhmiin sekä kehon osiin • osaa säädellä hierontaotteittensa suuntaa, voimaa, rytmiä ja nopeutta havainnoimansa palautteen pohjalta niin, että otteet ovat tehokkaat ja miellyttävän tuntuiset • osaa soveltaa hierontaotteita erilaisien väliaineiden kanssa.

<p>Tutkinnon suorittaja hallitsee ergonomisen työskentelytavan hierojan työssä.</p>	<p>Ergonomisen työskentelytavan merkityksen ymmärtäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää optimaalisesti kuormittavan työskentelytavan merkityksen työperäisten rasitusvaivojen ennaltaehkäisemisessä • tietää omien työasentojen merkityksen työssä jaksamiseen ja rasitusvaivojen ennaltaehkäisemiseen • tietää, että myös muut tekijät työasennon lisäksi vaikuttavat työssä jaksamiseen (ilmastointi, valaistus, melu jne.). <p>Työasennot Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää hieroessaan käsiään ja kädenosiaan monipuolisesti, tasapuolisesti ja turvallisesti • osaa käyttää vartaloaan ja painon siirtoa tarkoituksenmukaisesti hieronnassa • osaa käyttää hoitopöydän korkeuden säätöä ja muita säätömahdollisuuksia tarkoituksenmukaisesti • osaa ohjata hierottavalle hieronnan tavoitetta tukevat ja hierojan ergonomisen työskentelyn mahdollistavat asennot.
<p>Tutkinnon suorittaja tietää vesihoidojen käyttömahdollisuuden hierontaa tukevana hoitona.</p>	<p>Vesihoidojen vaikutusten tunteminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee tavallisimmat vesihoidot • tietää vesihoidojen käyttö-tarkoitukset.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa antaa ensiapua.</p>	<p>Ensiaputaidot Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee ensiavun antamisen SPR:n EA I -kurssin tasoisesti.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida omaa työtään ja työtapojaan sekä niiden kehittämistarpeita.</p>	<p>Oman työn arviointitaidot Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida oman työnsä laatua

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida realistisesti omia vahvuuksiaan ja ammatillisen kehittymisen haasteitaan. <p>Palautteen vastaanottaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa vastaanottaa palautetta ammatillisesti • ymmärtää palautteen merkityksen ammattitaitonsa kehittämiseksi.
--	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Hierojan työmenetelmät -tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan henkilökohtaisen näyttösuunnitelman mukaisesti, näyttöjen järjestämissuunnitelmassa esitetyin ja tutkintotoimikunnan hyväksymin tavoin. Ammattitaito osoitetaan käytännön hierontatilanteissa, joissa hierottavana on perusterve ihminen sekä arvioijalle annettavalla hierontanäytteellä. Ammattitaidon osoittamista täydennetään tarvittaessa kirjallisten tuotosten, projektitöiden, suullisten perusteluiden tai niiden erilaisten yhdistelmien perusteella. Arviointi toteutetaan kolmikantaisesti työelämän sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja osaa kohdata ihmisen asiakaslähtöisesti ja ammattieettisten periaatteiden mukaisesti.</p>	<p>Asiakaslähtöisyys hierontatapahtumassa Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kohdata asiakkaan kohteliaasti, empaattisesti ja ammatillisesti • ymmärtää asiakaslähtöisyyden merkityksen hierojan työssä. <p>Asiakkaan yksilöllisyyden huomioiminen hierontatapahtumassa Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa suhtautua alastomuuteen luontevasti ja ammatillisesti • osaa kohdata mahdollisen poikkeavuuden ammatillisesti • osaa kohdata mahdollisen poikkeavan käyttäytymisen ammatillisesti ja omasta turvallisuudestaan huolehtien • ymmärtää kosketuksen vaikutuksia ja merkityksen asiakkaan intimitietin kunnioittamisen kannalta • hallitsee ammatillisen koskettamisen. <p>Ammattieettinen toiminta hierontatapahtumassa Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia ammattieettisten periaatteiden mukaisesti erilaisissa tilanteissa. <p>Vuorovaikutustaidot Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kommunikoida suullisesti selkeästi ja ymmärrettävästi • osaa opastaa asiakasta hieronta-tilanteessa: tutkimisen aikana, hierontaan valmistautumisen aikana, hieronnan aikana ja hieronnan jälkeen

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa pyytää tarvittaessa asiakkaan omaisilta tai muulta verkostolta tukea kommunikointiin ymmärretyksi tulemisen varmistamiseksi.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa tutkia asiakkaan luotettavasti ja tarkoituksenmukaisesti.</p>	<p>Tutkimisen menetelmien soveltaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa haastattelun avulla selvittää asiakkaan hierontaan hakeutumisen syyn ja taustatiedot • osaa täsmentää haastattelun avulla asiakkaan kokemukset mahdollisesta kivusta tai muusta ongelmasta sekä aikaisemmista hoidoista • osaa täsmentää havainnoinnin avulla asiakkaan perusasennon, nivelliikkuvuuden ja liikkumisen ongelmat ja mahdollisen kivun • osaa täsmentää palpoinnin avulla asiakkaan kuvaamia ja muilla tutkimismenetelmillä löydettyä kipua tai muita ongelmia. <p>Ongelmanratkaisutaito Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tunnistaa tutkimisen perusteella mahdolliset toiminnalliset rajoitteet ja paikallistaa ongelmakohtia • osaa määritellä asiakkaan ongelmat tunnistuen oman osaamisensa rajat • osaa ohjata asiakkaan tarvittaessa muun asiantuntijan hoitoon.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa tehdä asiakkailleen yksilöllisen hierontasuunnitelman.</p>	<p>Asiakslähtöisyys hieronnan suunnittelussa Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kuunnella asiakasta ja tarvittaessa hänen omaisiaan tai tukihenkilöitään hierontasuunnitelman laadinnassa • ymmärtää asiakkaan itsemääräämisoikeuden hieronnan suunnittelussa.

	<p>Hierojan vastuun tunnistaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> tietää hierojan vastuun hieronnan soveltuvuudesta ja rajoituksista. <p>Hierontasuunnitelman sisältö Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa laatia kirjallisen hieronta-suunnitelman, jossa on esitiedot, alkutilanne, oireiden aiheuttamat ongelmat, niistä johdetut tavoitteet, tavoitteiden saavuttamiseksi valitut menetelmät sekä hoidon etenemis-, jatkohoito- ja seurantasuunnitelma. <p>Toiminnan perusteleminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa perustella valitsemansa hoitomuodot suhteessa asiakkaan tilanteeseen, ikään, terveydentilaan, asiakkaan kertomaan lääkehoitoon ja mahdollisiin muihin hoitoa rajoittaviin tekijöihin (vasta-aiheet) osaa perustella toimintansa asiakkaalle yleisesti hyväksytyjen, kokemuseräisesti perusteltujen menettelytapojen mukaisesti (laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994).
<p>Tutkinnon suorittaja osaa soveltaa pintalämpö- ja kylmähoidon asiakkaalle.</p>	<p>Pintalämpö- ja kylmähoitojen tekninen toteutus Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa käyttää pintalämpö- ja kylmähoitoja hierontasuunnitelman mukaisesti osaa huomioida hoidon toteutuksessa oikean asettelun ja annostuksen tavoitteiden mukaisesti. <p>Toiminnan perusteleminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> osaa perustella valitsemansa hoidon fysiologisesti tavoitteen mukaisesti osaa perustella valitsemansa hoidon

	<p>suhteessa asiakkaan ikään, tilanteeseen, terveydentilaan, asiakkaan kertomaan lääkehoitoon ja mahdollisiin muihin hoitoa rajoittaviin tekijöihin</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustella toimintansa asiakkaalle yleisesti hyväksytyjen, kokemuseräisesti perusteltujen menettelytapojen mukaisesti. <p>Pintalämpö- ja kylmähoitojen turvallisuus</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa ottaa huomioon laitteiden käyttöturvallisuusvaatimukset ennen hoidon toteuttamista • osaa kuunnella ja tarkkailla asiakasta hoidon aikana • osaa tarkkailla laitteen toimintaa hoidon aikana • osaa huolehtia tarkoituksenmukaisesti hoitovälineistä.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa toteuttaa hieronnan hierontasuunnitelman mukaisesti</p>	<p>Hieronnan hallinta</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa soveltaa hierontaotteita asiakkaan yksilöllisistä tarpeista lähtöisin tavoitteellisesti, tarkoituksenmukaisesti ja sujuvasti • hallitsee aseptisen ja hygieenisen työskentelytavan (ks. tutkinnon osa 2 kohta 2) • osaa toteuttaa hieronnan siten, että siitä muodostuu miellyttävä hoitokokonaisuus. <p>Hierontasuunnitelman toteutumisen arviointi</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tarkkailla ja kuunnella asiakasta hoidon aikana • osaa tarvittaessa joustavasti muuttaa hierontasuunnitelmaa hoidon aikana.

	<p>Toiminnan perustelevminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustella käyttämänsä hierontaotteet fysiologisesti suhteessa tavoitteisiin • osaa perustella käyttämänsä hierontaotteet suhteessa asiakkaan ikään, tilanteeseen, terveydentilaan, asiakkaan kertomaan lääkehoitoon ja mahdollisiin muihin hoitoa rajoittaviin tekijöihin.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa ohjata asiakasta hierontasuunnitelman mukaisesti.</p>	<p>Ohjauksen periaatteiden hallinta ohjaustilanteessa Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa huomioida asiakkaan vastaanottokyvyn ja tunteet • osaa kuunnella asiakasta ja osoittaa myötätuntoa ammatillisesti • osaa kannustaa asiakasta. <p>Ohjaustaidolliset valmiudet Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee sanallisen, manuaalisen ja havainnollistavan ohjauksen • osaa ohjata asiakaslähtöisesti, selkeästi ja ymmärrettävästi • osaa tarvittaessa hyödyntää kirjallisia ohjeita ohjauksessa • osaa keskustella saavutetuista hoitotuloksista asiakkaan kanssa ja antaa kannustaen rehellistä palautetta asiakkaalle. <p>Toiminnan perustelevminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustella käyttämänsä ohjauksen suhteessa hoidon tavoitteisiin ja asiakkaan tilanteeseen, terveydentilaan, asiakkaan kertomaan lääkehoitoon ja mahdollisiin muihin hoitoa rajoittaviin tekijöihin • ymmärtää perustellun ohjauksen merkityksen asiakkaalle motiivon ja hoidon jatkuvuuden kannalta.

Tutkinnon suorittaja osaa ohjata asiakasta terveyden edistämiseen ja terveellisiin elämäntapoihin.

Itsehoidon merkityksen ymmärtäminen

Tutkinnon suorittaja

- ymmärtää asiakkaan oman aktiivisuuden merkityksen hänen terveydelleen
- ymmärtää päivittäisen liikunnan ja fyysisen aktiivisuuden merkityksen asiakkaan terveydelle
- ymmärtää itsehoidon merkityksen osana hierontahoidon kokonaisuutta
- osaa kannustaa asiakkaan kiinnostusta oman hyvinvoinnin seuraamiseen ja edistämiseen.

Terveellisiin elämäntapoihin tukeminen

Tutkinnon suorittaja

- osaa tukea asiakasta
 - levon, työn ja liikunnan tasapainoon sekä rentoutumiseen
 - terveyttä ja hyvinvointia edistävään päivittäiseen, kohtuullisesti kuormittavaan liikuntaan tai muuhun fyysiseen aktiivisuuteen
 - monipuolisiin harrastuksiin
 - painonhallinnassa
 - nukkuma-asennoissa
 - kiinnittämään huomiota omiin työskentelyasentoihinsa.

Lihashuoltoon liittyvä ohjaus

Tutkinnon suorittaja

- osaa ohjata asiakkaalle
 - aineenvaihduntaa parantavia ja lihasten aktiivisuutta lisääviä liikkeitä
 - vähintään yhden aktiivisen lihasvenytyksen hierottavan alueen kullekin lihasryhmälle
 - tarvittaessa passiiviset lihasvenytykset esimerkiksi aktiivisten venytysten ohjauksen tukena.

	<p>Toiminnan perusteleminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustella toimintansa asiakkaalle yleisesti hyväksytyjen, kokemuseräisesti perusteltujen menettelytapojen mukaisesti • tuntee osaamisensa rajat ja osaa tarvittaessa ohjata asiakkaan kyseisen alan asiantuntijalle (esimerkiksi lääkäri, terveydenhoitaja, fysioterapeutti, ravintoterapeutti, liikunnanohjaaja tai kuntosaliohjaaja).
<p>Tutkinnon suorittaja osaa toimia hyvän asiakaspalvelun periaatteita noudattaen.</p>	<p>Asiakaspalvelutaidot Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa neuvotella ja sopia asiakkaan kanssa ajanvarauksesta ja aika-tiloista • osaa tiedottaa hoitojen hinnoittelusta • osaa tiedottaa hoitoajan peruuttamisesta ja perutun hoitoajan hinnoittelusta • ymmärtää hierojan työn eettiset periaatteet asiakaspalvelun lähtökohtana.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa toimia työyhteisössä.</p>	<p>Sopimusten noudattaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa noudattaa työyhteisössä yhteisesti tehtyjä ja hyväksytyjä sopimuksia ja toimintatapoja • ymmärtää oman vastuunsa työyhteisön jäsenenä. <p>Työryhmässä toimiminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää omaa hieronnan asiantuntemustaan perustellusti • osaa tarjota osaamisensa työyhteisön käyttöön • ymmärtää oman vastuunsa hieronnan asiantuntijana työyhteisössä • osaa hakea tarvittaessa asiantuntijatuella työlleen.

Tutkinnon suorittaja osaa arvioida omaa työtään ja työtapojaan sekä niiden kehittämistarpeita.

Oman työn arvioiminen

Tutkinnon suorittaja

- osaa arvioida oman työnsä laatua
- osaa arvioida realistisesti omia vahvuuksiaan ja ammatillisen kehittymisen haasteitaan
- osaa tehdä realistista tilannearviointia ja toimia joustavasti muuttuvissa työtilanteissa
- ymmärtää oman toimintansa vaikutuksen hierojan ammatin arvostukseen.

Palautteen vastaanottaminen

Tutkinnon suorittaja

- osaa vastaanottaa palautetta ammatillisesti
- ymmärtää palautteen merkityksen ammattitaitonsa kehittämiseksi.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Hieronta hoitotapahtumana -tutkinnon osan ammattitaito arvioidaan henkilökohtaisen näyttösuunnitelman mukaisesti, näyttöjen järjestämissuunnitelmassa esitetyin ja tutkintotoimikunnan hyväksymin tavoin. Ammattitaito osoitetaan käytännön suoritusten perusteella mahdollisimman aidoissa työympäristöissä ja aidoissa hoitotilanteissa. Ammattitaidon osoittamista täydennetään kirjallisten tuotosten, asiakailta saadun palautteen ja suullisten perusteluiden tai niiden erilaisten yhdistelmien perusteella.

Arviointi toteutetaan kolmikantaisesti työelämän sekä opetusalojen edustajien yhteistyönä. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee hierojan yritystoimintaa ohjaavien lakien, säädösten ja ohjeiden sisällön sekä merkityksen toiminnalleen.</p>	<p>Hierojan yritystoiminnan erityispiirteiden tunteminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää, että hierojan työ on säädeltyä • tuntee seuraavien säädösten sisällön siltä osin kuin se koskee hierojan toimintaa <ul style="list-style-type: none"> – laki (152/1990) ja asetus (774/1990) yksityisestä terveydenhuollosta – laki liikehuoneiston vuokrauksesta (482/1995) – arvonlisäverolaki (1501/1993, § 34–36) • osaa seurata hierojan yritystoimintaa ohjaavien lakien ja säädösten muutoksia kansallisella tasolla.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa laatia liiketoimintasuunnitelman.</p>	<p>Liikeidean ja toiminnan ristiinriidattomuus Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee liikeidean käsitteen ja liikeidean kehittämisen merkityksen omassa työssään • osaa kuvata oman liikeideansa • tuntee eettisesti kestävän yrittäjyyden periaatteet ja noudattaa niitä toimintansa suunnittelussa. <p>Markkina-analyysin tekeminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee tuotteensa ja palvelunsa tämänhetkiset markkinat • tietää markkinoilla vallitsevan kilpailutilanteen ja tuntee kilpailijat • osaa kuvata yritystoimintansa riskit ja mahdollisuudet. <p>Kannattavuuslaskelman laatiminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa laatia yksityisen ammatin-

	<p>harjoittajan tarpeita vastaavan kannattavuuslaskelman</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa hinnoitella tuotteensa ja palvelunsa markkinalähtöiset tekijät huomioiden • ymmärtää liikevaihdon ja verotettavan tulon eron • ymmärtää arvonlisäverojärjestelmän merkityksen työssään • ymmärtää kirjanpidon keskeiset käsitteet.
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee yritystoiminnan rahoitusvaihtoehtoja.</p>	<p>Rahoitusvaihtoehtojen tunteminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee yritystoiminnan eri rahoitusmuotoja • tietää mahdollisista yrityksen rahoituksen tukimuodoista • osaa etsiä yritystoiminnalleen sopivimmat rahoitusmuodot.
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee eri yritysmuotoja.</p>	<p>Yritysmuotojen tunteminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee eri yritysmuotojen ominaispiirteet (toiminimi, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osuuskunta ja osakeyhtiö) • osaa perustellusti suunnitella itselleen sopivan yrityksen • osaa ottaa suunnittelussa huomioon eri yritysmuotoja koskevat vastuukysymykset.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa tehdä yritystoimintaan liittyvät ilmoitukset.</p>	<p>Toiminnan aloittaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa täyttää asianmukaisesti aloittamiseen liittyvät tarvittavat ilmoituskäytännöt kaupparekisteriin ja verottajalle sekä muihin rekistereihin. <p>Veroilmoitus Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa koota veroilmoitusta varten tarvittavat tiedot yritysmuodosta riippuen.

<p>Tutkinnon suorittaja tuntee yrittäjän vakuutusjärjestelmiä.</p>	<p>Lakisääteisten vakuutusten tunteminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä yrittäjyyteen liittyvät ilmoitukset vakuutusyhtiöön (YEL) • osaa ottaa potilasvakuutuksen. <p>Vapaaehtoisten vakuutusten tunteminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää tapaturmavakuutuksen ja työttömyysvakuutuksen.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa luoda asiakas- ja verkostosuhteita.</p>	<p>Markkinointitoimenpiteiden tunteminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää erilaisia markkinointitapoja (suora postitus, paikallislehti-ilmoitukset ym.) sekä osaa seurata markkinoinnin vaikutuksia • osaa tehdä tarjouksia omasta toiminnastaan ja palveluistaan. <p>Verkoston jäsenenä toimiminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tarjota palvelujaan eri tahoille • osaa toimia yhteistyössä muiden sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan ammattilaisten kanssa • tietää mahdollisuuksista saada tukea alan ammatillisilta järjestöiltä.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa käyttää asiantuntijapalveluja.</p>	<p>Asiantuntijapalveluiden käyttö Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa hakea yrityksen perustamisessa ja toiminnan eri vaiheissa tarvitsemiaan tietoja ja asiantuntijapalveluja.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida henkilökohtaisia mahdollisuuksiaan ja valmiuksiaan toimia yrittäjänä.</p>	<p>Omien yrittäjävalmiuksien arvioiminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää, millaiset henkilökohtaiset valmiudet tukevat yrittäjänä menestymistä ja pystyy tältä pohjalta erittelemään arvojaan sekä

	<p>arvioimaan omia valmiuksiaan toimia yrittäjänä.</p> <p>Palautteen vastaanottaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa vastaanottaa palautetta ammatillisesti • ymmärtää palautteen merkityksen yrittäjän valmiuksiensa kehittämiseksi.
--	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Hieroja yrittäjänä -tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan henkilökohtaisen näyttösuunnitelman mukaisesti, näyttöjen järjestämissuunnitelmassa esitetyin ja tutkintotoimikunnan hyväksymin tavoin. Ammattitaito arvioidaan omalle yritykselle laaditun liiketoimintasuunnitelman perusteella. Tarvittaessa suunnitelmaa täydennetään muilla kirjallisilla tuotoksilla ja suullisilla perusteluilla tai niiden erilaisilla yhdistelmillä. Arviointia syvennetään arviointikeskustelulla, jossa dokumenttien pohjalta tarkennetaan ja täsmennetään tutkinnon suorittajan kykyä toimia mahdollisena yrittäjänä. Arviointi toteutetaan kolmikantaisesti työelämän sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

Hierojan ammattitutkinnon suorittaneen työalan ja työn kuvaus

Hieroja tekee työtä itsenäisenä yrittäjänä tai toisen palveluksessa erilaisissa sosiaali- ja terveysalan, liikunnan ja hyvinvointialan yhteisöissä. Työtä tehdään vaihtelevissa työympäristöissä, esimerkiksi hoiva- ja hoitolaitoksissa, palvelutaloissa, kylpylöissä, liikuntakeskuksissa, asiakkaiden työpaikoilla ja kodeissa. Hierojat tekevät työtä terveiden sekä sairaiden, enimmäkseen aikuisten ihmisten parissa. Lapsiasiakkaita ja nuoria kohdataan esimerkiksi valmennusryhmissä, joissa hierojat toimivat lihas- huollon tehtävissä.

Itsenäinen työ vaatii hierojalta eettisesti kestävästä yrittäjyyden omaksumista. Työssä painottuu vastuullinen vuorovaikutus ja kommunikaatiotaitojen hallinta sekä palveluammattiin soveltuva asenne. Hieroja on välittömässä kosketuksessa asiakkaan kanssa, ja hän toimii myös oman työnsä asiantuntijana erilaisissa sosiaali-, terveys- ja liikunta- sekä kuntoutusalan työ- ja huoltoryhmissä.

Sosiaali-, terveys-, liikunta- ja hyvinvointialan asiakaslähtöinen palvelu ja tutkimustiedon karttuminen antavat mahdollisuuden hierontatyön kehittämiseen. Tulevaisuudessa painottuvat erilaiset manuaaliset erikoismenetelmät sekä kuntoutumiseen liittyvät toiminnot. Hieronnan asema sosiaali- ja terveydenhuollossa on tiedostettu ja aikaisempaan verrattuna vahvistunut. Koulutetun hierojan toimintaa säätelee muun muassa laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/94).